

Nyhedsbrev nr. 2

Svend Gønge Komitéen

September 2007

Stor interesse for at være med til at fejre Svend Poulsen

Interessen for at være med til at fejre Svend Poulsen i 400 året for hans fødsel er kolossal. Svend Gønge Komitéen får hele tiden nye henvendelser fra organisationer, kulturgrupper, foreninger, institutioner og privatpersoner fra hele Sydsjælland, som er interesseret i at være med på et eller andet plan.

Derfor planlægger Svend Gønge Komitéen at indkalde til et dialogmøde for alle, der har lyst til at bidrage til jubilæet.

- Vi forestiller os, at alle kan lave de aktiviteter, de brænder for, men at vi laver en aftale om, at vi koordinerer via vores organer i Svend Gønge Komitéen, så vi får maksimal effekt, siger Peter Sten Hansen, komitémedlem fra BF Lundby.

Skåninger med i Svend Gønge Komitéen

Svend Gønge Komitéen har fået skånske medlemmer. Det er borgmester Anders Pettersson (c) og viceborgmester Erland Nilsson (s) i Osby Kommun i det nordøstlige Skåne, som har meldt sig under fanerne.

Læs mere side 3

Skolelederne Irene Jonsson og Eskil Nilsson fra Örkenedskolan i Lönsboda (Osby Kommun) er klar til at samarbejde med skoleleder Morten Mygind Jensen fra Svend Gønge-skolen i Lundby. Her er de fotograferet, da Svend Gønge-skolen besøgte dem på Örkenedskolan i august.

Lundby-Lönsboda

Dansk og skånsk skole klar til at samarbejde om Svend Gønge

Kommunerne er klar. Kulturforvaltningerne er klar. Og nu er skolelederne ved Örkenedskolan i Lönsboda i Osby Kommun, hvor Svend Poulsen er født, og Svend Gønge-skolen i Lundby klar til at samarbejde om at fejre den i Danmark så berømte snaphanes 400 års fødselsdag i 2010. I midten af august var en delegation fra Svend Gønge Komitéen i Osby og Lönsboda for at drøfte samarbejde mellem det område, Svend Poulsen er født i og det område, hvor han levede sine sidste år og døde i.

Interessen for projektet er kolossalt stort i Osby Kommun. Både borgmester Anders Pettersson (c) og viceborgmester Erland Nilsson (s) gav udtryk for deres ubetingede opbakning til samarbejdet.

- Ni har vår velsignelse! lød det fra de to toppolitikere.

Irene Jonsson og Eskil Nilsson er skoleledere på Örkenedskolan i Lönsboda, en by med omkring 2000 indbyggere i det østlige hjørne af Osby Kommun. En by, som har sin helt egen historie fra svenskekrigenes tid, idet den svenske Kung Karl XI brændte byen helt ned til jorden, fordi den husede mange snaphaner. Borgerne i Lönsboda har aldrig glemt, Karl XI og svenskerne for den dåd, og så sent som for en halv snes år siden protesterede Lönsboarna på lands-tv, da Karl XI kom på en ny 500 kroneseddel.

Skolelederne på Örkenedskolan vil nu - ligesom Morten Mygind Jensen fra Svend Gønge-skolen i Lundby - nu gå i gang med at engagere lærere og elever i det første projekt, nemlig en markering af Roskildefreden, som blev indgået 26. februar 1658. Det

var ved den lejlighed, at Skåne blev svensk.

Den 26. februar 2008 skal den begivenhed markeres, og markeringen bliver forberedt i et samarbejde mellem elever fra de to samarbejdende skoler.

Morten Mygind Jensen fortæller: - Det er vigtigt, at det bliver vores lærere, som udvikler de konkrete projekter, men vi regner da med, at der bliver udveksling af klasser, således at vi i Lundby får besøg af venskabsklasserne fra Lönsboda, og vi skal tilsvarende på besøg hos dem.

Hvilke klasser, der udvælges, skal lærerne være med til at drøfte, men Morten Mygind er overbevist om, at det bliver et spændende samarbejde, som nok skal blive en markering af starten på Gøngehøvdingsprojektet, som man vil lægge mærke til, både i Lundby og Lönsboda.

Svend Gønge Komitéen

Møllergaarden 3 4750 Lundby
Tlf. 6130 1004 goenge@lundbyweb.dk
www.lundbyweb.dk

Medlemmer af Svend Gønge Komitéen pr. 10. september 2007:

Borgmester Henrik Holmer, Vordingborg Kommune

Borgmester Anders Pettersson, Osby Kommun

Viceborgmester Erland Nilsson, Osby Kommun

Kultur- og fritidschef Pia Dahl, Vordingborg Kommune

Kultur- og fritidschef i Osby Kommun Tommy Johansson

Erik Büchert, udviklingschef i Vordingborg Udviklingsråd

Susanne Kürstein, Turismenetwork Sydsjælland-Møn.

Overbibliotekar Michael Gottfredsen, Vordingborg Bibliotek, Sydhavnsvej 6, 4760 Vordingborg, tlf. 5536 3826
migo@vordingborg.dk

Skoleleder Morten Mygind Jensen, Svend Gønge-skolen, Sværdborgvej 7, 4750 Lundby, tlf. 55363838 momj@vordingborg.dk

Kultur- og fritidskonsulent Bjarne Malmros Jensen, Vordingborg Kommune.

Museumsinspektør Berit Christensen, Køng Museer, Bygaden 27, Køng, 4750 Lundby, Tlf.: 5576 9455. koeng@museerne.dk

Marianne Rimmen Raasted, Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv, Kulturarkaden, Sydhavnsvej 6, 4760 Vordingborg, tlf. 5536 3817 mar-ra@vordingborg.dk

Historiker og forfatter Gitte Kjær, Spangsvej 165, Udby, 4750 Lundby, tlf. 4976 1809, gutte@kjaer.nu

Ivan G. Becker Larsen, Adelgade 136A, 4720 Præstø, tlf. 5599 1954.

Gunnar Stobbe, Store Røttingevej 5, 4733 Tappemøje, tlf. 5596 5210
gs@mangor-nagel.dk

Ebbe Hansen, Svinøvej 143, Svinø, 4750 Lundby, tlf. 2262 9377
ebbe143@hotmail.com

Aase Harrekilde-Petersen, Lundby Hovedgade 69, 4750 Lundby, 5576 6676
aase@harrekilde.dk

Margit Andersen, Nansensvej 3, 4750 Lundby, tlf. 5576 7236.

Peter Sten Hansen, Møllergaarden 3, 4750 Lundby, tlf. 6130 1004, peter@lundbyweb.dk

Her er Osby Kommun, som ligger helt oppe i det nordøstlige hjørne af Skåne. Ved den røde pil Lönsboda, som nu skal samarbejde med Lundby, og ved den blå pil Osby, "hovedstaden" i Osby Kommun.

Lundby og Lönsboda passer godt sammen

Lönsboda i Skåne og Lundby på Sydsjælland ser ud til at passe rigtigt godt sammen til det parløb, de er tiltænkt i forbindelse med Svend Gøngeprojektet i anledning af Gøngenhøvdningens 400 års fødselsdag i 2010.

Lönsboda har godt nok lidt flere indbyggere end Lundby, men til gengæld har Lundby et større opland, som er med til at udvikle både offentlig og privat service.

Begge byer har en central-skole. Lönsbodas skole hedder Örkenedskolan, og den har omkring 325 elever. Det er lidt mindre end Svend Gønge-skolen, som har knap 500 elever. Men begge skoler er tosporede fra 0. til 9. klasse.

Som et kuriosum kan nævnes, at Örkenedskolans to spor har hver sin skoleleder (rektor), Irene Jonsson og Eskil Nilsson. På Svend Gønge-skolen har vi en skoleleder - Morten Mygind Jensen - og en viceskoleleder Poul

Erik Krøll.

Lönsboda har en idrætsforening, ligesom Lundby har i samarbejde med de omgivende sogne.

Lönsboda har godt nok et jernbanespor gennem byen, men i modsætning til i Lundby, holder toget ikke. Det er mest, når der kommer lange godstog, at bommene går ned i byen. Både Lundby og Lönsboda har lægehus, dog har der i perioder været store problemer med at bemande det i Lönsboda. Til gengæld har Lönsboda både en offentlig og privat tandlæge.

Lönsboda har to supermarkeder og diverse småbutikker samt hele to benzinstationer og autoværksteder.

Til gengæld kan du ikke handle ind i nabobyerne, som vi dog kan i Køng, Sallerup og Bårse.

Når det gælder erhverv og turisme er Lönsboda klart foran Lundby. Op til flere erhvervsvirksomheder af en pæn størrelse holder til

i Lönsboda og turismen kører som en velsmurt maskine i Osby Kommun. Som både Svend Gønge Komitéens repræsentanter og kultur- og fritidschef i Osby Kommun Tommy Johansson sagde:

- Vi kan få meget gensidig glæde af et samarbejde. Og det behøver ikke at begrænse sig strikte til Svend Poulsen eller andre snaphaner. Hvis nogen vil bruge det, vi her har begyndt, til at lave samarbejde, skal de være hjerteligt velkomne!

Tommy Johansson, dynamo i samarbejdet med os..

Politiske tvillinger

Erland Nilsson (s) er for tiden viceborgmester.

Indtil for ganske nylig var Erland Nilsson (s) borgmester i Osby Kommun i det nordøstlige Skåne. Men da halvdelen af valgperioden var gået, byttede han plads med Anders Pettersson (c) og blev i stedet viceborgmester.

Derfor er der ikke noget at sige til, at kulturprojektmedarbejder i Osby Kommun Lotta Linder på spørgsmålet fra Svend Gønge Komitéens udsendte: - Hvem af de to er

borgmesteren, svarede: "Honom med skægget". Det forårsagede en ekstra overbringelse af hilsener fra Borgmester Henrik Holmer, Vordingborg Kommune, og brede smil fra både viceborgmester og borgmester. Og de to er da også politiske tvillinger i Osby Kommun. Magtdelingsaftalen gør, at de to er sammen om stort set alle politiske opgaver. Og det ser de ud til at have det helt fint

med.

Som i Danmark betyder partipolitikken heller ikke det store i Skåne.

Og en ting er de to i hvert fald rørende enige om. At fejre snaphaner i et samarbejde med Vordingborg og Lundby - det er en god idé!

Godt nok er snaphanen Svend Poulsen ikke så kendt i sin hjemegn, som han er på Syd-sjælland.

Men de gæve gønger vil meget gerne lære deres i Danmark så berømte Göingehövding nærmere at kende.

- Vi er meget interesserede i projektet, og vi beder dig sende vores varme hilsener med tilbage til borgmester Henrik Holmer, som vi håber at mødes på et eller andet tidspunkt,

Anders Pettersson (c) er nu blevet borgmester.

når vi skal fejre snaphanen Svend Povelsens runde fødselsdag, siger borgmester Anders Pettersson.

Viceborgmester Erland Nilsson smiler og nikker. Og de skal - naturligvis - begge to være medlemmer af Svend Gønge Komitéen. Hvad ellers?

Samarbejde på flere planer

Det er Svend Gønge Komitéens håb, at det samarbejde, som nu begynder mellem Lundby og Lönsboda kan udvikles som ringe i vandet, så det næste niveau kunne blive Osby og Vordingborg Kommune og f.eks. på turismeområdet turismenetværket i Osby-Östra Göinge og Hässleholm, der samarbejder med turismenetværket i Vordingborg-Faxe-Næstved-Ringsted og Slagelse.

I sidste ende kunne vi jo godt tænke os, at Region Skåne og Region Sjælland i 2010 var med som partnere i et samarbejde på mange leder og kanter, siger medlem af Svend Gønge Komitéen Peter Sten

Hansen.

Svend Gønge Komitéen ser det i øvrigt som sin opgave at inspirere og koordinere aktiviteter, som bakker op om fejringen af Svend Poulsen.

- Der er mange, der er interesserede i at være med, og vi synes, at alle skal have mulighed for at realisere deres projekter. Og det skal de gøre selv, i det omfang de kan.

Vores primære opgave i Komitéen og de projektorganisationer, vi opbygger, er at koordinere tingene, så det får maksimal og hensigtsmæssig effekt.

- Det skal ikke gå som i H. C. Andersen-året, hvor man fyrede aktiviteter en masse af i

årene op til jubilæumsåret, i sådan en grad, at ingen gad høre om H. C. Andersen i 2005, da han fyldte 200 år.

- Vi vil også gerne have aktiviteter allerede fra næste år, men de skal bygges op og koordineres på en måde, så de vækker interesse for, hvad der sker i 2010. Det bliver kunsten for projektorganisation og komité, siger Peter Sten Hansen.

På den baggrund vil Svend Gønge Komitéen indkalde alle, der vil være med til at fejre Poulsen til et dialogmøde. Hvornår mødet holdes, beslutter Svend Gønge Komitéen snarest. Alle, der har lyst til at lege med, er velkomne.

Kultur- og fritidschef **Pia Dahl**, Vordingborg Kommune og kultur- og fritidskonsulent **Bjarne Malmros Jensen** er indtrådt som medlemmer af Svend Gønge Komitéen.

Pia Dahl vil formidle kontakt til kultur- og fritidslivet, men også bidrage med organisatorisk bistand.

Svend Gønge Komitéen mødes 10. september

Svend Gønge Komitéen holder sit septembermøde mandag den 10. september kl. 19.00 i Medborgerhuset Lundby, Banevej 4, Lundby

Dagsorden:

- 1-2. Formalia
3. Sommerens aktiviteter
4. Visioner og mål for Svend Gønge Komitéen
5. Komitéens struktur fremover – organisationsplan (udkast udleveres på mødet)
6. Projekter
7. Dialogmøde med interesserede samarbejdspartnere
8. Nye komitémedlemmer
9. Evt. og næste møde

Alle, der kan tænke sig at arbejde for fejring af Svend Poulsens 400 årsdag er velkomne til komitéens møder.

Roskildefreden blev unødvendigt hård for Danmark:

Svenskernes spioner var bedre end danskernes

Roskildefreden, som blev indgået den 26. februar 1658, blev forhandlet i Tåstrup Præstegård mellem Roskilde og København. Men den blev underskrevet i Roskilde den kolde februardag for snart 350 år siden.

Hele det daværende Østdanmark, bestående af Skåne, Halland, Blekinge og Bornholm måtte afstås. Og af gamle norske landskaber måtte også Bohuslen og Trondhjem len afstås til Sverige.

Svensk spionage

Det har vist sig, at Danmark formentlig ville kunne have sluppet billigere end vi gjorde ved den katastrofale fredsslutning, hvor vi blandt andet mistede Skåne, Halland og Blekinge for evigt.

Men fordi det svenske efterretningsvæsen åbenbart fungerede bedre end det danske, blev freden unødvendigt hård for

Danmark.

Svenskerne havde nemlig fået nys om, at Danmarks allierede Brandenburg og Polen var i færd med at sende et korps på 23.000 soldater til Danmarks undsætning.

De svenske forhandlere skyndte sig derfor at slække lidt på kravene for at få afsluttet forhandlingerne, inden de danske forhandlere fik den underretning.

Havde det danske efterretningsvæsen været lige så effektivt som det svenske, var freden næppe blevet så hård for Danmark.

Tabet af det østlige Danmark var dog umådeligt hårdt, og efter sigende skulle den danske chefforhandler, Joachim Gersdorff, have hvisket "Gid jeg ikke kunne skrive", da han nedtrykt skrev under på traktaten.

De danske forhandlere havde dog formået at få en vigtig

indrømmelse fra svenskerne i traktatens paragraf 9. Det skånelandske folk skulle beholde sin danske ret, lov, gamle privilegier og friheder, altså reelt være et slags dansk land under svensk styre. Men blækket var dog knapt tørt på fredsdokumentet før den svenske eroblingsmagt begyndte at træde skånelændernes traktatfæstede rettigheder under fode. To eksemplarer af fredstraktaten blev underskrevet og besejlet. Det ene af mæglerne, Chevalier Hugues de Terlon og Sir Philip Meadowe samt de svenske repræsentanter Corfitz Ulfeldt og Sten Bielke; det andet af mæglerne samt de danske forhandlere Joachim Gersdorff og Christen Skeel. Den danske adelsmand Corfitz Ulfeldt som var trådt i svenskernes sold, opnåede ved sin underskrift at udødeliggøre sig selv som Danmarkshistoriens største landsforræder.

At man havde en fransk og en engelsk mægler var heller ikke specielt heldigt for Danmark, da stormagterne så det som sin fordel at ingen stat beherskede indsejlingen til Øresund, og derfor ingen kunne opkræve told.

Landsforræderen Corfitz Ulfeldt optrådte på svensk side, da Roskildefreden blev forhandlet og indgået.